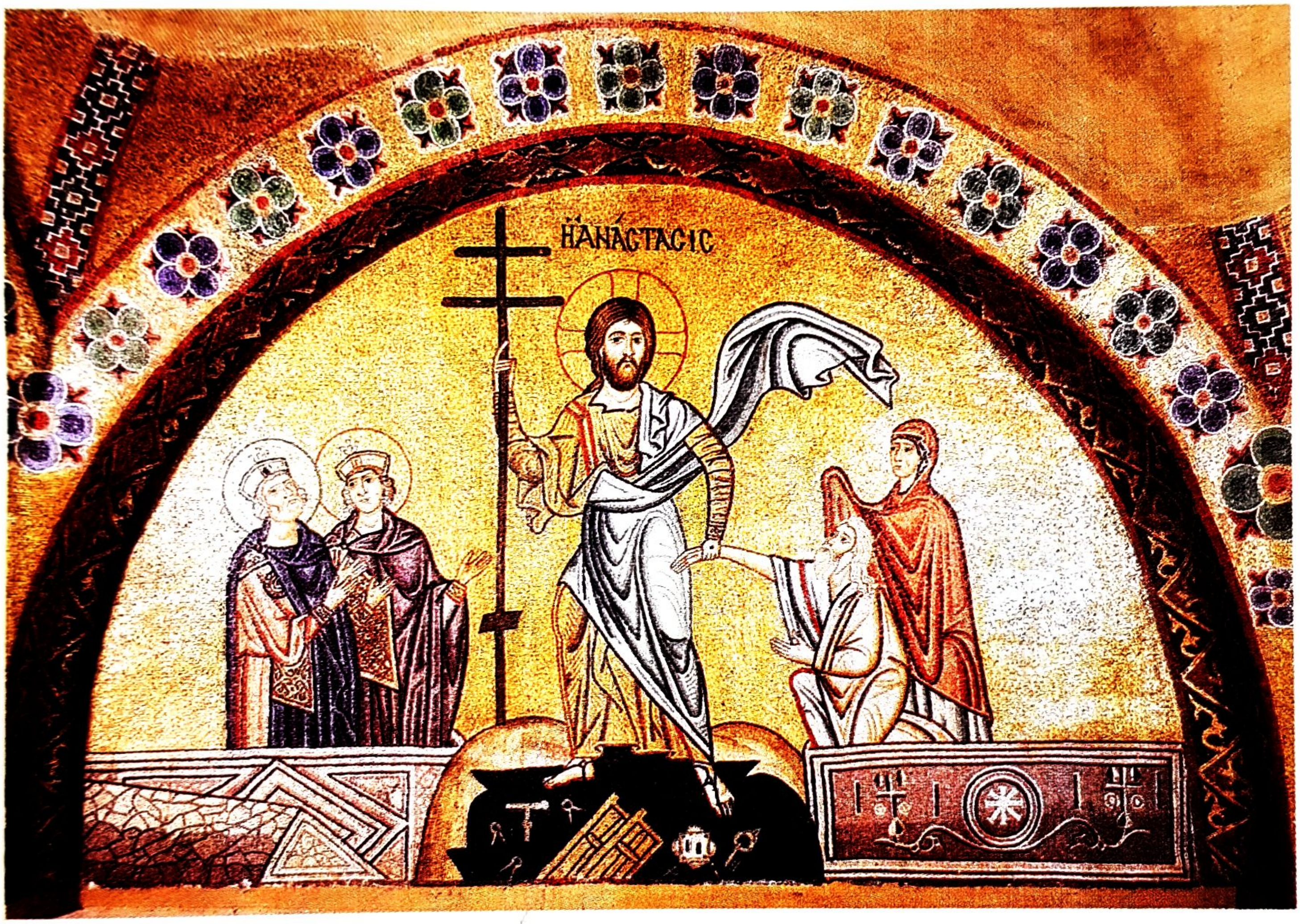
† GALACTION,
EPISCOPUL ALEXANDRIEI ȘI TELEORMANULUI

PASTORALĂ LA SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII DOMNULUI

Editura CARTEA ORTODOXĂ
Alexandria, 2019

ISBN 978-606-529-370-0

Această pastorală se va citi în toate bisericile parohiale și în Sfintele Mânăstiri în ziua Praznicului Învierii Domnului nostru Iisus Hristos.

† GALACTION

DIN MILA LUI DUMNEZEU EPISCOP AL SFINTEI EPISCOPII A ALEXANDRIEI ŞI TELEORMANULUI

TUTUROR DREPTCREDINCIOŞILOR CREŞTINI, CINULUI MONAHAL, PREA CUCERNICILOR ŞI PREA CUVIOŞILOR PĂRINŢI DIN ACEASTA SFÂNTĂ ŞI DE DUMNEZEU PĂZITĂ EPISCOPIE, HAR ŞI PACE DE LA HRISTOS DOMNUL CEL ÎNVIAT, IAR DE LA NOI PĂRINTEASCĂ ÎMBRĂŢIŞARE ŞI ARHIEREASCĂ BINECUVÂNTARE

„Doamne, suindu-Te pe Cruce, blestemul nostru cel strămoșesc l-ai șters; și pogorându-Te în iad, pe cei legaţi din veac i-ai izbăvit, nestricăciune dăruind neamului omenesc. Pentru aceasta, cântând, slăvim Învierea Ta cea făcătoare de viață și mântuitoare."

(Stihoavna, Stihira Învierii glasul al 4-lea Miercuri – Săptămâna Luminată)

Iubiţii noştri fii duhovniceşti,

Hristos a înviat!

Sărbătoarea Sfintei Învieri ne oferă binecuvântat prilej să vă adresăm cuvânt de bucurie, de nădejde și de biruință. Vestim astăzi slava, iertarea și iubirea neasemănată ce au izvorât și care

continuă să se reverse neîncetat, peste veacuri, spre veșnicie, din mormântul gol al Celui ce ne-a izbăvit pe noi, prin Cruce, din robia păcatului și a morții, al Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Atât de mare este harul acestei sfinte zile încât, cu emoție sfântă, dăm mărturie și noi într-un glas cu Sfântul Apostol Petru strigând: *„Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu"*[1], iar cu Natanael zicem *„Rabi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești Împăratul lui Israel."*[2]

Învierea Domnului a fost un eveniment istoric: Hristos, mort pe Cruce într-o anumită zi; Hristos, înviat din mormânt cu trupul Său omenesc, slăvit, într-o anumită zi. Aceste două evenimente aparțin trecutului ca fapt istoric și sunt atestate în scris de către martori credibili. Însăși Sfânta Evanghelie de la utrenia din această luminoasă noapte ne relatează Sfânta Înviere ca pe un fapt istoric bine determinat în timp: *„După ce a trecut sâmbăta, când se lumina de ziua întâi a săptămânii (Duminică), au venit Maria Magdalena și cealaltă Marie, ca să vadă mormântul. Și iată s-a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului, coborând din cer și venind, a prăvălit piatra și ședea deasupra ei. Și înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. Și de frica lui s-au cutremurat cei ce păzeau și s-au făcut ca morți. Iar îngerul, răspunzând a zis femeilor: Nu vă temeți, că știu că pe Iisus cel răstignit Îl căutați. Nu este aici; căci S-a sculat precum a zis; veniți de vedeți locul unde a zăcut."*[3]

Dacă Învierea Domnului ar fi doar atât, un fapt istoric, ea ar reprezenta o simplă dată comemorativă, amintirea unui eveniment petrecut în anul 33 de la Nașterea lui Hristos și

---

[1] Matei XVI, 16;

[2] Ioan I, 49;

[3] Matei XXVIII, 1-6;

consemnat ca atare în istoria creştinismului, înscriindu-se altor evenimente istorice demne de amintire. Ca fapt religios, însă, Învierea Domnului, depăşeşte cu mult dimensiunea unei simple amintiri. Hristos, o dată înviat, aparţine fiecărei zile şi fiecărei clipe, întrucât Viaţă fiind, El este cu noi, după făgăduinţa Sa, acum şi pentru totdeauna. Din acest punct de vedere, experienţa creştină este legată în mod fundamental de evenimentul Învierii, fiindcă este acel eveniment din Sfintele Evanghelii care poate deveni parte a experienţei noastre personale. Asumată lăuntric, în universul nostru sufletesc, ea nu mai este comemorare, ci reactualizare, în sensul că, prin trăire în credinţă, omul devine contemporan cu evenimentul şi evenimentul contemporan cu omul. De aceea Sfânta Biserică, dând glas sărbătorii, se exprimă prin frumoasele ei cântări la timpul prezent, printr-un ***„astăzi"*** permanent: *„Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase;* ***astăzi*** *mă ridic împreună cu Tine, Cel ce ai înviat"*[4]; ***„Astăzi*** *primăvara miresmează şi făptura cea nouă se bucură;* ***astăzi*** *se ridică încuietorile uşilor"*[5]; *„Învierea lui Hristos,* ***văzând*** *să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia Celui fără de păcat..."*[6]. Aceasta înseamnă că jertfa Mântuitorului Hristos şi Sfânta Sa Înviere devin, prin credinţă, evenimentul vieţii fiecărui credincios. De aceea, înainte de a se împărtăşi, credinciosul rosteşte: *„Cinei Tale, celei de taină, Fiul lui Dumnezeu, astăzi părtaş mă primeşte, că nu voi spune vrăjmaşilor Tăi, Taina Ta, nici sărutare îţi voi da ca Iuda, ci ca tâlharul mărturisindu-mă, strig Ţie: Pomeneşte-mă, Doamne, întru împărăţia Ta."*[7]

---

[4] Canonul Învierii, Cântarea 3-a;

[5] Duminica Tomii, *Luminânda Slavă...Şi acum...*;

[6] Canonul Învierii;

[7] Liturghier, *Rugăciunile împărtăşirii*;

În lumina Sfintei Învieri, fiecare clipă a vieții noastre poate deveni o clipă a mântuirii, asemenea clipei de mărturisire a tâlharului pocăit de pe cruce. Prin Înviere, timpul nu mai este intervalul dintre naştere şi moarte, ci intervalul dintre noi şi Viața-Hristos, Cel ce ne aşteaptă dincolo de porțile morții trupeşti, moarte care devine ea însăşi o poartă spre viața veşnică. Jertfa Mântuitorului de pe Cruce şi Sfânta Sa Înviere deschid posibilitatea tuturor oamenilor să moară şi să învieze duhovniceşte împreună cu El: *„Vremea mea încă n-a sosit; dar vremea voastră totdeauna este gata."*[8] Sfânta Înviere inaugurează un nou mod de viață, în care timpul își arată natura sa pascală, iar umanitatea vocația ei spre Înviere. Astfel, învierea noastră ca fii ai lui Dumnezeu, devine necesitate şi cel mai firesc act al umanității şi chiar singurul rost al creştinismului însuşi.

Totul în viața, activitatea şi persoana Mântuitorului este Înviere, Paşti, trecere: venirea din cer pe pământ, viața şi învățătura Sa. Trecerea Sa este pascală, învietoare. Pe unde trecea, neştiutorii se luminau, bolnavii se vindecau, morții înviau. De aceea a putut zice cu atâta putere şi îndreptățire *„Eu sunt învierea şi viața."*[9] Adevăratul creştin este cel ce Îl urmează pe Hristos, pe cât e cu putință oamenilor, prin fapte şi prin cuvinte. De aceea şi viața noastră trebuie să devină un Paşti, adică o trecere de la moarte la viață, prin credință, fapte bune şi cu împreună lucrarea harului lui Dumnezeu. Iată de ce Învierea Domnului este pentru noi şi o chemare, o chemare la deşteptarea la realitatea pe care ne-o arată şi psalmistul, anume că *„viața aceasta este umbră şi vis."* Iar dacă aici este umbră şi vis, realitatea autentică se află dincolo, iar poarta, calea şi uşa spre acest dincolo, sunt Învierea Domului.

---

[8] Ioan VII, 6;

[9] Ioan XI, 25;

Dumnezeu este iubire, iar lumea creată, precum și omul sunt expresia și rodul acestei iubiri. Dumnezeu ne iubește, ne vrea fericiți, îndelung rabdă, așteptând răspunsul nostru întru iubire: *„Iată, Eu stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine."*[10]

Odinioară, pe muntele Fericirilor, Mântuitorul a spus: *„Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc."*[11] De pe muntele Golgotei, având mâinile și picioarele străpunse de piroane grele, Iisus Hristos rostește acum rugăciunea iertării pentru cei ce-L răstigneau: *„Părinte, iartă-le lor că nu știu ce fac."*[12] Vie ne este în minte și icoana Sfântului Arhidiacon și Întâiului Mucenic Ștefan, care, în timp ce era bătut cu pietre, se ruga cu glas mare, spre iertarea celor ce-l ucideau: *„Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!"*[13] Nu întâmplător se citește înainte de intrarea în Postul Mare și Pilda Fiului Risipitor, în care fiul cel pierdut și însingurat, care a risipit averea părintească, deschide *„ușile pocăinței"* și este primit în brațele pline de iertare și de iubire ale Tatălui Său. Înțelegem din aceasta că pocăința este primul pas spre învierea noastră. Îndepărtați de Dumnezeu prin faptele noastre, se cuvine *„să ne venim în sine"* și să rostim *„Tată am greșit!"*. În aceste cuvinte se cuprinde întreaga istorie a dorului de mântuire a omenirii. Răsplata acestei pocăințe depășește cele mai frumoase visuri ale noastre: suntem invitați să ne întoarcem nu ca slugi, așa cum credea fiul risipitor că merită, ci ca fii, îmbrăcați cu cea

[10] Apocalipsa III, 20;
[11] Matei V, 44;
[12] Luca XXIII, 34;
[13] Fapte VII, 60;

mai bună haină și prăznuind cu cea mai bună mâncare pe care ne-o poate Tatăl oferi.

Înțelegem, de asemenea, că iertarea și iubirea sunt virtuți care nu ar trebui să lipsească nici unui bun creștin și sunt condiții esențiale ale mântuirii noastre. Pentru a avea parte de iubirea și iertarea Tatălui ceresc, în urma pocăinței noastre, și noi trebuie să fim capabili de a le oferi pe acestea semenilor noștri. Însuși Mântuitorul ne învață zicând: *„Că de veți ierta oamenilor greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru Cel ceresc; iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre."*[14] Noi înșine rostim în rugăciunea Tatăl nostru următoarele cuvinte: *„Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri."* Iertarea se află în inima creștinismului, a învățăturii lui Hristos. Ea vine numai în urma unei iubiri nemăsurate, ca iubirea lui Dumnezeu. De aceea, ne este atât de greu să iertăm, pentru că nu avem iubire îndeajuns. În lumina iubirii, chiar răul care a fost săvârșit asupra noastră devine prilej de bucurie și de viață. Vedem aceasta în pilda lui Iosif care le-a spus fraților săi ce-l vânduseră ca sclav: *„Să nu vă întristați, nici să vă pară rău că m-ați vândut aici, că Dumnezeu m-a trimis înaintea voastră pentru păstrarea vieții voastre... Deci nu voi m-ați trimis aici, ci Dumnezeu."*[15]

Trăirea Învierii celei întru Hristos și trecerea noastră de la moarte la viață se adeveresc prin măsura iubirii față de aproapele, după cum și iubirea față de aproapele devine experiența învierii noastre. În acest sens, Sfântul Evanghelist Ioan zice: *„Noi știm că am trecut din moarte la viață, pentru că iubim pe frați; cine nu iubește pe fratele său rămâne în moarte."*[16] Numai simțind

---

[14] Matei VI, 14-15;

[15] Facere XLV, 5, 8;

[16] I Ioan III, 14;

și trăind în acest mod ne facem părtași ai Tainei Sfintei Învieri și ne punem nădejdea, nu în noi, *„ci în Dumnezeu, Cel ce înviază pe cei morți"*[17], pe al Cărui Fiu, pentru noi Întrupat, Răstignit și Înviat Îl auzim din Scripturi grăind: *„Fără Mine nu puteți face nimic."*[18]

Aceleași smerite simțiri va fi avut și poetul creștin Vasile Voiculescu când scria atât de sugestiv:

„Chip al infinitului răstignit în noi,
Punem slabele noastre brațe peste-ale Tale
Pironește-ni-le de aripile-Ți triumfale
Să ne înalți cu Tine din lăuntricul gunoi..."[19]

Iubiți fii ai Învierii Domnului,

Toată iconomia Învierii Mântuitorului Hristos arată nesfârșita dragoste și purtare de grijă a lui Dumnezeu față de fiii Săi și față de întreaga creație. Prin Sfânta Înviere, Dumnezeu caută cu milostivire spre noi și îndreaptă ceea ce omul stricase și risipise. El nu disprețuiește pe cel căzut și nu-l uită, ci îl caută și îl ajută să meargă pe calea cea dreaptă. Prin harul Său tămăduitor El redă sufletului și trupului sănătatea, redă omului puterea și-i insuflă curajul și nădejdea. Creația este astfel icoana iubirii veșnice a lui Dumnezeu, iar omul-coroana creației, este chipul lui Dumnezeu, cu vocație de fiu după har și cu finalitate veșnică în iubirea Sfintei Treimi.

---

[17] II Corinteni I, 9;
[18] Ioan XV, 5;
[19] Vasile Voiculescu, *Poezii, Crucea-Înălțare*, Editura Coresi, București, p. 249;

Acest adevăr, că omul este creat de Dumnezeu spre veşnicie, având datoria de a năzui spre cetăţenia cerească, ni-l arată și Sfântul Vasile cel Mare când spune: *„Dumnezeu L-a plăsmuit pe om [după un model] din adâncul Său, iar lucrarea sa iscusită a pornit dinăuntru...Ochii săi nu sunt aplecați spre pământ, ci are capul înălțat spre cele de sus, pentru a privi către înălțimea cu care este înrudit. Prin urmare, nu săvârși lucruri care sunt în afara firii tale, nu-ți fixa privirea asupra celor pământești, ci asupra celor cerești, acolo unde se află Hristos. Fiindcă, spune Scriptura, „dacă ați înviat împreună cu Hristos, căutați cele de sus, unde se află Hristos."*

În acest chip ai fost plăsmuit. Însăși alcătuirea ta este o școală pentru țelul în vederea căruia ai fost născut. Ai fost născut ca să-L privești pe Dumnezeu, nu pentru ca viața ta să se târască pe pământ, nici pentru a te bucura de plăcere ca vitele, ci pentru a-ți desăvârși cetățenia cerească."[20]

Evenimentul mântuitor al Învierii Domnului înseamnă o nouă și înnoitoare perspectivă ontologică pentru întregul univers, dar mai ales pentru om. Relația umanității cu Creatorul este cu totul alta încă din momentul Întrupării: Cuvântul și Fiul Unul-Născut al lui Dumnezeu se face om pentru ca omul să devină dumnezeu după har. Însă momentul Învierii instaurează o relație personală și veșnică a fiecărui om cu Dumnezeu care se concentrează în Taina Sfintei Euharistii, prin care pâinea și vinul afierosite lui Dumnezeu în timpul Sfintei Liturghii devin, prin pogorârea Sfântului Duh, Trupul și Sângele Domnului Înviat. Împărtășirea cu vrednicie din Sfântul Trup și Sfântul Sânge devine modul personal, direct și intim al celor credincioși de a intra în comuniune cu Dumnezeu.

---

[20] Sfântul Vasile cel Mare, *Scrieri dogmatice şi exegetice*, în PSB 4, Editura Basilica a Patriarhiei Române, Bucureşti, 2011, p. 330-331;

Un alt Sfânt Părinte al Bisericii ne învață că împărtășirea cu vrednicie, precedată de o pocăință sinceră, adevărată, este cu adevărat trăirea Sfintei Taine a Învierii, prăznuirea cum se cuvine a Sfintelor Paști. Astfel, el ne grăiește: „*Catehumenul nu prăznuiește niciodată Paștile, deși postește în fiecare an, pentru că nu se împărtășește cu Sfintele Taine. După cum cel care nu postește prăznuiește Paștile dacă se apropie cu conștiința curată de Sfintele Taine, fie că se împărtășește astăzi, mâine, oricând. Apropierea cea mai bună de Sfintele Taine nu se judecă prin ținerea timpurilor sărbătorilor, ci prin conștiința curată. Noi însă facem dimpotrivă: nu ne curățăm cugetul; iar dacă ne apropiem de ziua aceea, socotim că prăznuim Paștile, deși suntem plini de păcate. Dacă te împărtășești chiar în Sâmbăta Mare cu conștiința necurată, ai pierdut tot rodul împărtășirii, ai plecat de la Biserică fără să fi prăznuit Paștile. Și, dimpotrivă, dacă te împărtășești chiar astăzi, fiind spălat de păcate, prăznuiești așa cum se cuvine Paștile.*”[21]

Răsplata cea vrednică de dorit a celor credincioși, care prăznuiesc în acest fel Sfânta Înviere a Domnului, ne-o arată cu glas de bucurie Sfântul Simeon Noul Teolog când ne povățuiește prin astfel de cuvinte: „*Dacă vei prăznui așa, și așa te vei împărtăși de dumnezeieștile Taine, toată viața ta va fi o sărbătoare, și nu numai o sărbătoare, ci și un prilej de sărbătoare și un Paște, trecere și ieșire din cele văzute spre cele spirituale, unde încetează orice umbră și orice închipuire și simbol și unde ne vom desfăta veșnic curați de Jertfa cea preacurată, fiind împreună cu Hristos, împărățind împreună cu Hristos, decât care nimic nu e mai mare în Împărăția cerurilor.*”[22]

---

[21] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvântări împotriva anomeilor. Către iudei*, Editura IBMBOR, București, 2007, p. 282-283;

[22] Sfântul Simeon Noul Teolog, *Discursuri teologice și etice*, Scrieri I, ed. II-a, Editura Deisis, Sibiu, 2001, p. 382;

Iubiți fii sufletești,

Dumnezeu, când ne-a zidit, ne-a pus înăuntrul firii noastre și dorința de a căuta spre cele înalte, de a fi desăvârșiți. Desăvârșiți în curăție, desăvârșiți întru sfințenie, după cum Însuși Mântuitorul ne poruncește: *„Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este."*[23] Câtă vreme Adam era în Rai, se străduia să devină desăvârșit, urcând din ce în ce mai mult. Însă a păcătuit, iar lupta lui spre desăvârșire s-a oprit. A rămas însă înăuntrul său această dorință spre desăvârșire pe care o moștenim cu toții. Cine nu dorește să fie mai bun, mai fericit, mai frumos? Însă după căderea protopărinților această dorință s-a deformat, și-a schimbat ținta. Acum ne dorim să fim desăvârșiți dar, din păcate, în cele lumești. Ne dorim să fim primii, mai sus, mai buni, însă nu spre cele cerești, ci spre cele pământești și trecătoare. Ne dorim funcții, respect și privilegii în slava cea lumească. Chiar și doi dintre Sfinții Apostoli ai Mântuitorului, Iacov și Ioan, fiii lui Zevedeu, au căzut în această ispită atunci când L-au rugat pe Domnul: *„Dă-ne nouă să ședem unul de-a dreapta Ta, și altul de-a stânga Ta, întru slava Ta."*[24]

Și, deoarece omul caută această slavă trecătoare și mincinoasă, nu se va afla niciodată fericit și nu-și va găsi odihna în veac. Atunci însă când omul, luminat de Dumnezeu și întărit prin puterea credinței își va canaliza dorința înnăscută către scopul ei firesc, atunci va începe și trecerea sa de la moarte la viață spre a se împărtăși de roadele Sfintei Învieri, în comuniunea Domnului Hristos.

---

[23] Matei V, 48;

[24] Marcu X, 37;

Cel ce a biruit moartea ne vrea și pe noi biruitori ai păcatului, căci El vrea ca și noi să avem viață și să trăim împreună cu El. *„Rămâneți în Mine și Eu în voi"*- ne spune Mântuitorul. *„Precum mlădița nu poate să aducă roadă de la sine, dacă nu rămâne în viță, tot așa nici voi, dacă nu rămâneți în Mine."*[25]

Aceasta trebuie să fie bucuria Învierii! Trăirea noastră după învățătura și pilda Domnului Iisus Hristos, asemănarea vieții noastre cu viața Sa, prin blândețe și smerenie.

Sfintele Evanghelii nu ne vorbesc despre imitarea lui Hristos, ci despre urmarea lui Hristos, ca răspuns la chemarea Sa *„Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie."*[26]

În mod obișnuit, noi când vorbim despre cruce, înțelegem mai întâi nevoință și încercări, sau boală, suferință și chiar moarte. Dacă însă în toate acestea care alcătuiesc crucea mea, rămân singur, le port de unul singur, atunci, lipsit de harul și de adevărul, de lumina și de puterea lui Hristos, nu mai văd decât sfârșitul. Dar când crucea mea e prinsă de Crucea lui Hristos ca mlădița de viță, atunci totul mi se luminează, toate capătă valoare și sens. În Hristos, Crucea nu este punct final, ci cale către Înviere; Crucea este iubire. Crucea este și nevoință și suferință și încercare, dar și ceva cu mult mai mult, anume, prin Cruce, mântuirea mea este legată inseparabil de Hristos. Iar în Crucea lui Hristos e prezent aproapele meu, Biserica, lumea. Crucea înseamnă schimbul de iubire între Hristos și mine, între mine și aproapele. Crucea unește cerul cu pământul, pe verticală, dar și pe oameni între ei,

---

[25] Ioan XV,4;

[26] Luca IX, 23.

pe orizontală. De aceea putem spune că în aproapele stă mântuirea mea, și câtă iubire și iertare sunt eu dispus să-i ofer.

În zi de praznic sfânt ne adăpăm și noi duhovnicește din roadele și plinătatea Învierii Domnului Hristos, după cum din același foc pot fi aprinse nenumărate făclii. Și cu cât sunt aprinse mai multe, acestea revarsă belșug de lumină, căci Hristos Cel Înviat, Dumnezeu fiind, este prisositor în toate bunătățile.

Împărtășindu-vă din inimă aceste învățături, vă îndemnăm să le așezați în suflete și să le împliniți întotdeauna în faptă. Vă îmbrățișăm cu părintească dragoste și vă dorim să aveți alese bucurii întru Hristos Domnul Cel Înviat, zile îndelungate, cu pace și cu sănătate deplină și vă adresăm vestirea cea de biruință purtătoare: **Hristos a înviat!**

Al vostru de tot binele doritor și către Domnul Cel Înviat totdeauna rugător,

†GALACTION

† Galaction

EPISCOPUL ALEXANDRIEI ȘI TELEORMANULUI

Dată în reședința Noastră episcopală din Alexandria
la Praznicul Învierii Domnului nostru Iisus Hristos,
în anul mântuirii 2018.

